

Γεια σας φίλες και φίλοι,

Κατ'αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω τους διοργανωτές του συνεδρίου για την ευκαιρία που μου δίνουν ώστε να εκφράσω τις απόψεις μου σχετικά με τα νέα μέσα, το πως αυτά επηρεάζουν τους δημοσιογράφους του σήμερα και που οδηγείτε η δημοσιογραφία στο μέλλον.

Το γεγονός και μόνο ότι στο συνέδριο συμμετέχουν και πολλοί νέοι άνθρωποι που δεν είναι καθηγητές, διάσημοι, ή επαγγελματίες του χώρου, αλλά γνώστες ή χρήστες των νέων μέσων θα έλεγα ότι είναι αποτέλεσμα αυτής της διαφορετικής εποχής που ζούμε η οποία επηρεάζετε αναμφίβολα από τις νέες τεχνολογίες .

Λέγοντας νέες τεχνολογίες αναφέρομαι κυρίως στην ανάπτυξη του διαδικτύου και την επίδρασή που έχει σε άλλους κλάδους. Η ανάπτυξη και ενίσχυση των υπάρχοντων τηλεπικοινωνιακών γραμμών, η μείωση (ή εξάλειψη) του κόστους κλήσης (VoIP - Skype), η δημιουργία λογισμικού υποστήριξης ιστολογιών, η δωρεάν διάθεση λογισμικών και επίσης η δημιουργία διαδικτυακών κοινοτήτων αλληλοϋποστήριξης για επίλυση προβλημάτων αποτελούν κάποια από τα νέα εργαλεία για τους σημερινούς επαγγελματίες και δη τους δημοσιογράφους.

Αυτά τα εργαλεία είναι που επαναπροσδιορίζουν τον ρόλο, τις γνώσεις και την τεχνική κατάρτιση που πρέπει να έχουν οι καινούριοι επαγγελματίες.

Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω ιδιαίτερα για το ότι το πολύ σε 5-7 χρόνια η τηλεόραση όπως την ξέρουμε δεν θα υπάρχει, η εφημερίδες ήδη αποτελούν φετίχ των ρομαντικών, και το ραδιόφωνο θα υπάρχει μέχρι να αποκτήσουν τα αυτοκίνητα μας πρόσβαση στο διαδίκτυο (ήδη κάποια έχουν). Μην πανικοβάλλεστε αυτό δεν σημαίνει ότι θα χάνουμε τις αγαπημένες μας μεσημεριανές εκπομπές. Αντιθέτως δεν θα είναι πλέον μόνο μεσημεριανές, γιατί θα μπορούμε να τις δούμε ότι ώρα θέλουμε αφού θα υπάρχουν αρχειοθετημένες στο διαδικτυακό κανάλι. Προσωπική μου πρόβλεψη είναι ότι οι συσκευές που θα συνεχίσουμε να αποκαλούμε τηλεοράσεις και θα διακοσμήσουν το σαλόνι μας θα είναι συνδεδεμένες στο διαδίκτυο και από εκεί θα παίρνουμε ήχο και εικόνα. Στα μάτια του καταναλωτή η υπηρεσία θα είναι η ίδια αλλά θα έχει πιο πολλές επιλογές αφού ο καθένας μπορεί πλέον πολύ εύκολα να δημιουργήσει ένα μίνι κανάλι. Η μεγάλη αλλαγή θα συμβεί στο τεχνικό κομμάτι των καναλιών. Για παράδειγμα θα χρειαστεί να προσθέσουν τεχνικούς που θα κάνουν τις συνδέσεις για το διαδίκτυο ενώ οι μοντέρ θα πρέπει να ετοιμάζουν τα βίντεο για το ίντερνετ με τις κατάλληλες κωδικοποιήσεις και όχι για τηλεόραση.

Οι εφημερίδες υπάρχουν ήδη στο διαδίκτυο και πολλές από αυτές στηρίζονται σε λογισμικό που δημιουργήθηκε για τα ιστολόγια όπως Wordpress, Joomla, Movable Type, Typepad κ.α. Είναι γεγονός ότι πολλοί αναγνώστες πλέον διαβάζουν μόνο τους τίτλους και βλέπουν τις φωτογραφίες των θεμάτων γιατί δεν έχουν πολύ χρόνο ώστε να διαβάσουν ολόκληρα τα κείμενα. Αυτό με κάνει να πιστεύω ότι οι διαδικτυακές εφημερίδες θα μετεξελιχθούν σε portals ήχου, εικόνας, γραφής και συμμετοχικής δημοσιογραφίας δίνοντας τη δυνατότητα

στους επισκέπτες τους να δουν βίντεο, να ακούσουν ηχογραφημένα μηνύματα αλλά να αφήνουν και σχόλια. Με αυτό τον τρόπο τους κρατούν περισσότερη ώρα στην ιστοσελίδα τους κάτι που μεταφράζεται σε οικονομικό κέρδος.

Άνθρωποι που βρίσκονται στη θέση μου και πάντοτε ελκύονταν από την ιδέα της μετάδοσης της πληροφορίας πρέπει να ξεχάσουν το χτες και να δουν το τώρα και το αύριο. Αυτό σημαίνει, και το εννοώ ότι σε τεχνικό επίπεδο αν διαβάζουν κείμενα ή βιβλία γραμμένα πριν από το 2006 είναι σε λάθος δρόμο.

Πλέον στα πανεπιστήμια υπάρχει η ανάγκη οι νέοι δημοσιογράφοι να ξέρουν να γράφουν, να παρουσιάζουν ένα θέμα στην κάμερα, να ξέρουν να χειρίζονται την κάμερα και να μπορούν να επιστρέψουν στον διακομιστή (σέρβερ) του εργοδότη τους το τελικό προϊόν τους (το κείμενο και το βίντεο) σε πολύ λίγο χρόνο. Για αυτούς υπάρχει ζήτηση στην αγορά γιατί πολύ απλά αυτούς χρειάζεται η γρήγορη εποχή μας. Όσοι φανταζόσασταν τους εαυτούς σας σε μία αίθουσα ειδήσεων με καφέ, τηλεόραση, τσιγάρο ή πίπα (το δημοσιογραφικό φετίχ) και πολλούς συναδέλφους τριγύρω, ξεχάστε το. Το κάπνισμα πλέον δεν είναι της μόδας και πολλές αίθουσες σύνταξης θα είναι «εικονικές» σε διαδικτυακούς χώρους. Γι' αυτό και οι περισσότεροι δημοσιογράφοι θα δουλεύουν από τον προσωπικό τους χώρο.

Αυτοί είναι οι λόγοι που δημιουργούν την ανάγκη να αλλάξει ριζικά το πρόγραμμα σπουδών δημοσιογραφίας στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Ο διευθυντής των Los Angeles Times, κ. Russ Stanton σε συνέντευξη του στην εφημερίδα του πολιτειακού πανεπιστημίου της Καλιφόρνια στο Northridge δήλωσε για τα νέα μέσα: «Τελειώνοντας μια σχολή δημοσιογραφίας σήμερα πρέπει να μπορείς να κάνεις παραγωγή ειδήσεων, κάμερα, ρεπορτάζ, φωτογράφιση, να γράφεις σε ιστολόγιο και αν ξέρεις και λίγο από ηχοληψία δεν βλάπτει.» Μάλιστα πρότεινε και την συγχώνευση των τμημάτων τηλεόρασης και έντυπης δημοσιογραφίας.

Αυτή την άποψη την είχα και εγώ από τότε που αποφάσισα να ασχοληθώ σοβαρά με τα Μ.Μ.Ε. Γι' αυτό προσωπικά αποφάσισα να ακολουθήσω ένα δρόμο που εκ πρώτης όψεως μπορεί να φαίνεται ότι δεν έχει συνέχεια, τελικά όμως συμπληρώνει ένα παζλ γνώσης και τεχνικής κατάρτισης απαραίτητο για όποιον θέλει να ασχοληθεί με τη δημοσιογραφία.

Εκατοντάδες μέρες της παιδικής μου ηλικίας τις πέρασα στα γραφεία και στην αίθουσα σύνταξης της εφημερίδας Ελευθεροτυπία και εκεί πιστεύω ότι κόλλησα το μικρόβιο. Έπειτα το όνειρο μου ήταν να ασχοληθώ με το ερευνητικό ντοκιμαντέρ. Όταν τελείωσα το σχολείο και αφού πέρασα για ένα φεγγάρι από τον τηλεοπτικό σταθμό Alter κάνοντας ερευνητικό ρεπορτάζ «ελληνικού τύπου» αποφάσισα να παραιτηθώ και να σπουδάσω στην Αμερική δημοσιογραφία και σκηνοθεσία προσπαθώντας να συνδυάσω την γραπτή δημοσιογραφία με το ντοκιμαντέρ. Πήρα ένα πτυχίο στον κινηματογράφο και τώρα σπουδάζω επικοινωνία. Δεν πήγα σε σχολή δημοσιογραφίας γιατί ακριβώς νομίζω ότι πλέον διδάσκονται μαθήματα που ποτέ δεν θα χρειαστεί ένας νέος δημοσιογράφος ενώ κανείς δεν προετοιμάζει τους φοιτητές για την νέα πραγματικότητα του διαδικτύου.

Σε όλο τον ελεύθερο χρόνο μου ασχολήθηκα και ασχολούμαι με το να μάθω να δημιουργώ σελίδες στο ίντερνετ, βάσεις δεδομένων και τον απαραίτητο προγραμματισμό. Αυτό πλέον μου δίνει το πλεονέκτημα να ξέρω όλα αυτά που ο Στάντον (των Times) ανέφερε, και επιπλέον λίγο προγραμματισμό και δημιουργία ιστολογίων και σελίδων στο διαδίκτυο. Αξιοποιώντας τις παραπάνω γνώσεις προχώρησα στη δημιουργία ενός ειδησεογραφικού portal για τους Έλληνες του Χόλιγουντ, του Greek Hollywood Reporter (GHR.gr) που κάνει χρήση εικόνας, βίντεο, ήχου και κειμένων για τη μετάδοση των πληροφοριών. Μετά από την επιτυχία του συγκεκριμένου διαδικτυακού χώρου προχώρησα και στη δημιουργία του GreekReporter.com (υπό κατασκευή). Το τελευταίο είναι ένα glocal (global+local) news portal που κάνει χρήση των ίδιων τεχνολογιών, αλλά απευθύνεται σε όλους τους Έλληνες της διασποράς.

Ασχοληθείτε με τα νέα μέσα, είτε ακαδημαϊκά, συνδυάζοντας εκπαιδευτικά προγράμματα, είτε από μόνοι σας, διαβάζοντας και δοκιμάζοντας νέες ιδέες στο διαδίκτυο. Αυτό θα πρότεινα και σε όλους τους μελλοντικούς συναδέλφους μου, οι οποίοι θα είναι δημοσιογράφοι και δημιουργοί του διαδικτύου. Πρέπει να δράσετε εσείς πρώτοι και να μην περιμένετε τους άλλους να κάνουν πρώτοι την κίνηση.

Τώρα σχετικά με το πώς και πότε τα πανεπιστήμια θα αποφασίσουν να ακολουθήσουν την εξέλιξη του επαγγέλματος και να δημιουργήσουν προγράμματα σπουδών που να ανταποκρίνονται στην πραγματική ζήτηση, αυτό εξαρτάται από την πολιτική και τους ανθρώπους του κάθε πανεπιστημίου.

Ένα από τα καλύτερα παραδείγματα που έχει να δείξει η Αμερική είναι το πρόγραμμα ψηφιακών μέσων της σχολής δημοσιογραφίας του πανεπιστημίου της Αριζόνα και του κέντρου Knight του οποίου προϊστάται ο καλεσμένος σας κ. Νταν Γκίλμορ. Ο Γκίλμορ ως διαδικτυακή διασημότητα που τοποθετήθηκε στη θέση του διευθυντή ενός ακαδημαϊκού κέντρου ήταν από τους πρώτους στους οποίους στράφηκε η ακαδημαϊκή κοινότητα ώστε να αποκτήσει επαφή με την νέα δημοσιογραφική πραγματικότητα. Ήταν από τους πρώτους ανθρώπους που οι καθηγητές αποδέχτηκαν ως ισάξιο ή ακόμα και πιο ειδικό από αυτούς πράγμα σπάνιο για ακαδημαϊκούς. Αυτός ο σκόπελος του σεβασμού των ψηφιακών δημοσιογράφων όσο πιο γρήγορα ξεπεραστεί τόσο το καλύτερο για τους επόμενους.

Στην Ελλάδα ακόμα υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση αυτών που δημοσιογραφούν στο διαδίκτυο και αυτών που δουλεύουν σε παραδοσιακά μέσα. Δηλαδή αν κάποιος γράφει στην ψηφιακή έκδοση μιας εφημερίδας θεωρείται κατώτερος από αυτόν που γράφει στο χαρτί. Αυτό είναι ένα ψέμα που αρέσει στους δημοσιογράφους που βαριούνται να μετεξελιχθούν και δεν θα πρέπει να μεταδίδεται στα νέα παιδιά που θέλουν να ασχοληθούν με τα Μ.Μ.Ε.

Κάτι που αναμφίβολα πλέον παίζει ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης είναι τα ιστολόγια που δεν θα πρέπει να μπερδεύονται με τα ειδησεογραφικά portals. Τα ιστολόγια ξεκίνησαν ως μια προσωπική υπόθεση και σήμερα portals με δεκάδες συγγραφείς αποκαλούνται από πολλούς – λανθασμένα- blogs. Αυτά τα portals μπορεί να χρησιμοποιούν λογισμικό

ιστολογίων αλλά χάνουν τον προσωπικό-ερασιτεχνικό χαρακτήρα και αποκτούν επαγγελματική υπόσταση. Τώρα το ότι κάποιος μπορεί να έκανε τον ερασιτεχνισμό επάγγελμα και οι χρήστες ακολούθησαν, δεν μπορεί να θεωρηθεί μεμπτό και αποτελεί μια ηθική και προσωπική ερώτηση την οποία καλείται να απαντήσει ο κάθε χρήστης προσωπικά. Η δύναμη του διαδικτύου είναι οι χρήστες του και αυτοί μαζί με τους διαφημιστές το κατευθύνουν. Οι δεύτεροι βέβαια έχουν πολύ μικρότερη δύναμη στο διαδίκτυο από ότι στα παραδοσιακά μέσα και αυτό σίγουρα δεν αρέσει στους μεγάλους παραδοσιακούς παίκτες.

Τα εκατομμύρια μπλογκς σε παγκόσμιο επίπεδο, και εννοώ τα πραγματικά μπλογκς που λειτουργούν ερασιτεχνικά δίνουν την δυνατότητα στον καθένα να γράψει τη γνώμη του επώνυμα ή ανώνυμα. Το σκεπτικό της «Ελεύθερης διακίνησης των Ιδεών» (Marketplace of Ideas) νομίζω ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καθησυχάσει όλους αυτούς που τρελαίνονται από την ύπαρξη εκατομμυρίων ανώνυμων ή επώνυμων ιστολογίων. Ο κορυφαίος Αμερικανός δικαστής Holmes διατύπωσε την συγκεκριμένη ιδέα με τον καλύτερο τρόπο τονίζοντας ότι «ο καλύτερος τρόπος για την ανεύρεση της αλήθειας είναι η δύναμη της έκφρασης των διαφορετικών σκέψεων στην ελεύθερη αγορά». Πολύ απλά όσες περισσότερες απόψεις ακούγονται τόσο πιο κοντά στην αλήθεια φτάνουμε.

Αυτή, φίλες και φίλοι, είναι μια εποχή με πολλές απόψεις και πολλή γρήγορη. Τόσο γρήγορη όσο και τα μπάιτς που τρέχουν σε κάθε διαδικτυακή σύνδεση που έχουμε στο σπίτι μας και παράλληλα τόσο αργή όσο οι ατέλειωτες ώρες που περνούμε καθιστοί σε μία καρέκλα. Αυτή η ταχύτητα είναι που θα αφήσει πίσω κάποιους οι οποίοι δεν θα καταφέρουν να σκεφτούν γρήγορα, είτε ως άτομα, είτε ως οργανισμοί είτε ως χώρες. Αυτό το τελευταίο, εννοώ τις χώρες που θα μείνουν πίσω επειδή οι υπόλοιποι έχουν τα μέσα να προχωρήσουν μπροστά πιο γρήγορα είναι ένα μεγάλο ζήτημα και είναι καλό να το σκεφτόμαστε, όμως αποτελεί ένα άλλο ζήτημα το οποίο δεν θα καλύψω τώρα.

Υπάρχουν δεκάδες θεωρίες στην διεθνή κοινότητα και σχεδόν οι περισσότερες από αυτές θα αποδειχθούν ελλιπείς ή λάθος στο μέλλον. Αυτό που μετράει είναι ότι έχουν καλές υποθέσεις και αυτές οι καλές υποθέσεις είναι που θα μας οδηγήσουν στις επόμενες πιο αληθινές θεωρίες. Είναι η έρευνα που μετράει πολλές φορές και όχι το αποτέλεσμα. Στο ταξίδι είναι τα λεφτά που λέει και ο ποιητής ...

Η διαφορά της εποχής των νέων μέσων είναι ότι το ταξίδι είναι συνεχές όπως και η έρευνα και η εκπαίδευση. Η βασική διαφορά του διαδικτύου με τα άλλα μέσα μετάδοσης πληροφοριών είναι ότι αυτό θα εξελιχθεί στον μοναδικό τρόπο μετάδοσης όλων των πληροφοριών. Με λίγα λόγια αν θέλεις να επικοινωνήσεις ή να μεταφέρεις ένα μήνυμα σε κάποιον το ίντερνετ θα είναι ο μόνος τρόπος, άρα αναγκαστικά πρέπει να συμμετέχεις σε αυτό. Αυτός ο εξαναγκασμός είναι που πρέπει να πάρουμε σοβαρά υπόψη.

Σε όποιο επιστημονικό ή επιχειρηματικό κλάδο και αν βρίσκεται κάποιος θα πρέπει να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο για να επικοινωνήσει με τον υπόλοιπο κόσμο.

Φανταστείτε τώρα κλάδους και επαγγέλματα που η βάση τους είναι η επικοινωνία και η ανταλλαγή πληροφοριών όπως για παράδειγμα τα Μ.Μ.Ε ή οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί. Τα πράγματα είναι απλά, αυτοί θα πρέπει να είναι οι πρωτοπόροι αυτής της νέας εποχής.

Ναι μένω στο Χόλυγουντ και αν νομίζετε ότι οι απόψεις μου έχουν επηρεαστεί από κινηματογραφικά σενάρια τότε θα σας συνιστούσα να αναθεωρήσετε τις απόψεις σας. Τρέχοντας. Αν μου πείτε ότι αυτά υπάρχουν μόνο στην Αμερική τότε είστε πάλι λάθος γιατί πλέον ο κόσμος μας λειτουργεί σε glocal (global+local) ρυθμούς. Δηλαδή σκεφτόμαστε παγκόσμια και δρούμε τοπικά ως οργανισμοί, εταιρείες, άτομα και... δημοσιογράφοι. Το συνέδριό σας είναι το καλύτερο παράδειγμα. Προσπαθείτε να επιτύχετε τοπικές δράσης μέσω παγκοσμιοποιημένων σκέψεων.

Καλή Συνέχεια και να μην χανόμαστε τώρα που είμαστε μόνο ένα κλικ μακριά.

Αναστάσιος (Τάσος) Παπαποστόλου
Οι ιστοσελίδες μου

GHR.gr
Myinstantfashion.com
GreekReporter.com
Anastasios.tv